

ג ל י ר נ ר ת ל ע י ר ן ב פ ר ש ת ה ש ב ר ע
ע ר ו כ י ם ב י ד י נ ח מ ה ל י ב ו ב י ן
ש נ ה ש ש י ת

ב"ה

ב ה ע ל ו ת ר (ת ש י ז)

ל"א

א. שאלות כלליות:

1. שני ענינים מסופחים בפרקנו (החל מפ' ד'): ענין המתאים תאווה ומנוי הזקנים. מהו המחבר את שניהם ואורגם למסכת ספורית אחת?
2. השוה את דברי התלוזות כאן (ד-ו) לתלוזותיהם במקרים הקודמים: שמות י"ד יא - יב; שמות טו' כב-כה; שמות טז - ד; שמות יז' ג-ה. מהי הטעם, שלא מצינו "חרון אף ה'" אלא כאן?
3. השוה את תגובת משה לתלוזותיהם כאן (י"א-ט"ו) לתגובותיו במקרים הקודמים: שמות ט"ו כ"ד; שמות יז' ד'. מה ההבדל העקרוני בין תגובתו כאן ובמקרים הנ"ל ומה סבת השנוי?

ב. א. ויהי העם כמתאווננים רע באוני ה'.

ספרי א: כמתאווננים: אין מתאווננים אלא מתרעמים, מבקשים עלילה לפרט מאחרי המקום... ר' יהודה אומר: אין מתאווננים אלא כמדונים את עצמם. שנ' (דברים כ"ו) "לא אכלתי באוני ממנו"; רבי אומר: כמתאווננים רע, אין "רע" אלא עבודת כוכבים שנ' "כלי תעשו את הרע בעיני ה'".

רש"י ד"ה כמתאווננים;	ד"ה רע באוני ה'.
ראב"ע "	"
רמב"ן "	ויהי העם כמתאווננים
רשב"ם "	"
ספורנו: "כמתאווננים.	"

1. בעקבות מי מן התנאים שבספרי הולכים המפרשים?
 2. מה המריץ את רש"י לבחר לו דוקא דעה זו?
 3. מה בין רש"י ובין רמב"ן בפירוש המלה "רע"?
- העוץ את פסוקנו בסמני פסוק למי רש"י ולפי רמב"ן.
- xx הבא גימטריה לכל אחת משתי הדעות!

ג. ד. והאספסוף אשר בקרבו התאוו תאוה.

רמב"ן ד"ה וטעם והאספסוף אשר בקרבו ועיין עוד. רמב"ן דברים כ"ט י"ח ד"ה והתברך בלבבו לאמור החל מן "ופירוש למען ספות הרוה את הצמאה" עד "ולפי שהזכיר שרש פרה"

1. הסבר את פסוקנו לפי דברי הרמב"ן בדבריהם! מה ממריצו לפרט במקומנו כאשר פרט?
2. הסבר לפי דבריו, למה יגוא פעל "אוה" בבנין התפעל?
3. השוה את שני התרגומים והכרע מי מהם קרוב למשמעות הפסוק:

Hirseh: Das Gesindel aber... hatte sich zu Luesternheit aufggestachelt
Buber: Aber der Mischmasch... die luestete ein Geluest

ד. ה. זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם. רש"י ד"ה אשר נאכל חנם. ראב"ע "חנם. רמב"ן " וטעם אשר נאכל במצרים; רמב"ן שמות א' י"א ד"ה שרי מסיים למען ענותם, שד"ל: "חנם" - ממש, כי המצרים היו מפרנסים את ישראל כדי שיוכלו לעבוד עבודתם והיו מאכילים אותם דברים המצויים שם בזול מאד, כגון דגים, קטואים... וכן מצינו בהרודוט, כי על פירמידה אחת במצרים היה כתוב, כי המלך אשר הקים אותה, הוציא 1600 ככרים שומים ובצליהם לפרנסת הפועלים, גם כתב הרודוט, כי המצרים לא היו אוכלים דגים, ומזה יובן למה היו נותנים אותם לישראל... 1. מה קשה בפסוקנו ומה ההבדל בין המפרשים בדרך תירוניהם? 2. התוכל לתרץ את הקשי הזה בדרך אחרת? (ע' שמות י"ד יב'). 3. מהו הרעפון הכלול בדברי רש"י וכיצד יש להבין את כל התקוממותם של ישראל בפסוקנו על פי דבריו? 4. היכן מצינו בפרקנו להלן טרשי מפרש'טנית בכרון זה?

השאלות המסומנות x קשות והמסומנות xx קשות ביותר יענה כל אחד לפי הבנתו. חטובות וגם שאלות יש לשלוח לנחמה ליבוביץ, ירושלים. ל' 10/33